

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 450 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 frc.
1/2 an 12 frc.,
1/4 an 6 frc.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Un gest frumos.

Publicăm legământul antialcoolic-al clericilor noștri
din est-an așa precum urmează:

»Frate de frate ajutat,
ca o celate tare și înaltă,
și puternicește ca o împă-
răție întemeiată». (Pilde
18-19).

»Neamul înțelepciunii
frica Domnului și bogăție
și mărire și viață». (Pilde
22. 4.).

Subscrișii studenți în teologie și alumni în seminarul „Bunevestiri” din Blaj, considerând marea primejdie a alcoolismului, cum și sfânta și incontestabila noastră datorie de a-ne lupta împotriva acestei plăgi, ce — pe toate terenele vieții — are secerișe pe cât de bogate, pe atât de triste, cu gândul cel mai curat ne legăm pe cuvântul nostru de cinste, spre binele nostru și spre binele patriei și a neamului nostru, să luptăm pe toate căile legale și morale contra abuzului ce se face cu beuturile alcoolice și pentru delăturarea ocaziunilor, cari promovează acest rău.

În special ne legăm:

1. Să dăm ori unde cele mai luminoase pilde reale de temperanță în uzul beuturilor alcoolice și respective de abținentă totală de acelea.

2. În anumit timp să nu bem a) ca abștinenți nici o beătură alcoolică, b) ca temperanți nici un fel de vinars, decât ca medicină în cazuri grave. (s. p. Cu recomandăție medicală. În ceaiu, din lipsa de lămâie, se poate pune de tot puțin rum).

3. Nu vom cercetă crișmele nici hotelele cu intențiunea de a bea ori de a jucă cărți, ci numai cu prilejul convenirilor sociale, culturale, economice, ori la consfătuiri de interes comun și în urmă în călătorii.

În crișme nu vom bea nici o beătură, decât în cazuri grave.

4. La masă chiar și în timpul mâncării nu vom bea mai mult de trei dc. l. de vin (cu prilejuri mai rare, bunăoară la o nuntă, ori la un banchet, putem bea până 1/2 litră vin.)

5. Pe nime nu vom silii, nici îl vom îndemna stăruitor să bea.

6. Năzuințele de abștinență și respective de temperanță le vom promovă după putință, prin rugăciune, lățirea de scrieri antialcooliste, prelegeri populare, șezători literare, desvoltarea gustului popoului pentru plăceri mai superioare, culturale, sociale, morale și religioase, prin combaterea abuzului ce se face la pomeni și binecuvântări de case și în urmă prin câștigarea de membri pentru combaterea alcoolismului.

7. Fiecare ne obligăm a subscrie în timpul cel mai scurt posibil câte un document, care va cuprinde dispozițiunile de mai sus, în care vom declară singuratic, în ce calitate (ca abștinent, ori ca temperant) subscriem, și pe ce timp.

8. Fiecare membru e dator cu 2 luni înainte de expirarea termenului până la care s'a înșcris ca temperant ori abștinent, să avizeze comitetul clericilor, că el la termenul pus repășește. La caz contrar se socotește de membru și pe mai departe, tot pe acelaș interval de timp.

9. Documentul acesta provăzut cu subscrierile originale se păstrează în arhiva „Soc. de lectură I. M. Klein”.

Blaj la Sfântul Nicolau, (17 Decembrie) 1910.

Urmează 80 iscălituri.

*

Am dat loc celor de mai sus, pentruca să servească și ele urmașilor cu un document mai mult despre

pornirile frumoase, câte se zămislesc an de an între leviții Seminarului Bunei-Vestiri.

Seminarul Blajului, care numără la activul său mai multe rezultate morale, decât ori care alt seminar românesc din țară, se vedește și în cazul de față ca un puternic acumulator de forțe morale, acăror lipsă în viața noastră zilnică nu se poate îndestul accentuă.

Când te cugeți, că în ziua de azi câte patimi oarbe, câtă răutate și destrăbălare proastă, cât cinism revoltător și nesaț uricios își fac mendrele fără pic de regard: gestul clericilor din Blaj cade în cumpănă cu dublă greutate.

Modestia celor ce conduc destinele acestei mândre pepiniere de cultură creștinească și românească ne impune un fel de rezervă în ceea ce am socoti noi de bine a relevă cu recunoștință la locul acesta; nu ne poate însă pune stavilă atât de mare, încât să nu mărturisim pe față, că ne place mult ceea ce se propovăduște cu cuvântul și cu fapta în această fortăreață cuvioasă: dragoste activă de biserică și de neam, cruțare, simț de jertfă, și ce-i mai mult — și foarte rar între noi Români — spiritul abnegării de sine.

Și mult înseamnă pentru noi, ca popor năcăjit, cultivarea astorfel de vârtuți!

În apropiere și departe peste munți și văi, multe cătune românești stau prizărite și îngropate în mizerii și păcate. Să fim sinceri, — desfrâul și necumpătul, cu deosebire în beuturile alcoolice, cosește înspăimântător de multe victime în sinul popoului nostru. Pricinele vor fi multe. Ori câte vor fi însă ele, în fruntea lor stă nepăsarea trecutului.

A descinde în mijlocul astorfel de mizerii strigătoare este: a duce sevă

de viață și de mântuire. Aceasta operă o îndeplinește încontinuu Seminarul Bunei-Vestiri, când an de an trimite la țară binevestitori cu mintea luminată, cu crucea în mână și cu evanghelia în inimă.

Când, peste vremuri, va da Domnul, ca și noi Românii să putem pune la răboj zile dulci și de mărire națională, — din cronica ce se va scrie atunci cu litere de aur, sigur, nu va putea să lipsească nici numele acestui Seminar poreclit providențial de semnificativ: al „Bunei-Vestiri“.

Hârtii vechi *).

II.

Mult Onorate Dle Protopop.

După simpla-mi opiniune, acum sau nici odată ar fi timpul binevenit de a lucra cu puteri unite, în conțelegere reciprocă pentru restituirea dreptului de alegere a Episcopului, — noi care-l aveam, însă prin ridicarea Episcopatului Gherlei ca dismembrați de către corpul cel mare a Diecezei odinioară a Făgărașului — iar Frații din Dieceza Muncaciului cu noi încorporați tinzându-ne mâna de ajutor pentru câștigarea aceluiaș neprețuiver pe care naturalmente stă bazată autonomia Bisericii ortodoxe (catolice) de rital oriental sau grecesc... care afară de cele 4 puncte nu poate, nici vrea a cunoaște strămutare în disciplină și praxă — nici tutela primățială în ierarhie — ori supremația

*) Vezi nr. 53 pag. 470.

străină — o singură guvernare sau Pontificele roman ca Cap văzut al bisericii lui Hristos prin Metropolit sau Arhiepiscopul — Episcopul — și Protopopii săi adoptând. — Acest odor ne înstreinavă dreptul de alegere a Episcopilor, — coetaneu cu însa biserica orientală Ardelenii l'am usuat necurmat, între dăușii și noi cei dismembrați până după jumătatea deceniului trecut — atunci via facti se intrerupsă, dar nu s'a înmormântat pentru totdeauna. — Vine acum întrebare? Cum s'ar putea recăștiga înainte de ce i-ar peri suvenirea — ca între confrății Ungureni?! Din parte-mi spre eluptare la aceasta meta nu aflu mai nimerit mediu de cât a rugă prin o suplică binemotivată — subscrisă cât de mai mulți preoți și mireni inteligenți — comitivată de întrecesiunea Metropolitului susțernunda la picioarele Inaltei Sale Aplice pe calea Deputațiunei sau Oficiilor: Metropolitan ori a celui Diecesan care veți judecă că ar fi mai de aproape corespunzătoare scopului dorit? — pre Augustisimul Principe să se îndure prea grațios a ne concede uzul cu dreptul eredit dela străbuni din timpuri ne amintite — a face părtași aceluiaș și pe frații încorporați cu noi dela Dieceza Muncaciului (în caz când ar da și dlor mâna cu noi). — Ce zici la aceasta Prea Onor. Dle al meu!? De cumva îți place a accepta planul meu. — ori cât și cum de modificat? Aibi bunătate în conțelegere DD Ioan Colcieru, D. Gruar Iz. Mureșan, Ioan Criste și preoții subordinați a concepe un recurs motivat cu argumente cât se poate mai importante, din care conferindu-se cu ale altora la timpul său pe termin desft, adunându-ne la un loc spre acel scop menit să se poată compune un Recurs formal (noi p. ex. am putea conveni în Casieiu, la M. O. Fratele Jucăușul [Tánczos] de altmintea încă Frăția Sa un

al doilea Clein, până eră în Seminar demi aduc bine aminte? meruise demnitate de Patriarch) ..

Fraților! a petiționa nu e rușine, nici pentru aceea că noi ne-am alege Archipăstor denumind de Măiestate, nu s'ar vătămă dreptul Suveranului, mai vartos mi-se pare că s'ar consolida astăzi, când în Europa Domnitorii cu toți afară de Leul cel de cătră miazănoapte și razimă Sceptururile pe unanimitatea voturilor eșite din rostul popoului, ba din contră pentru un Cler matur! a lăsa atunci, când ca și în giurstarile de față ni-se îmbie ocaziunea! ne tentate toate mijloacele spre revindecarea dreptului usuar în Biserica Orientală sau Principi reformați, a suferi să se deie uitării un odor atât de prețios, ar fi *indolență* sau nepăsarea, iar a nu-l câștiga, *ignavia* ne escuzaveră înaintea Divanului de judecată a posterității! în asta conviațiune m'am încumetat a Vă cercă cu deplină fiducie ca să binevoiti a Vă dechiara în scris: în cât sunteți de una și aceeaș opiniune cu noi? de cumva Vă convoiti? Să ne înștiințați cât mai în pripă, mai înainte de ce ar fi apucat străinii a ne preveni sau pretest de patronire mijlocind de menirea unui Ins de Episcop pește noi pe carele abia-l cunoaștem din novele. Să eșim la area cu puteri unite în conțelegere reciprocă, — și Dmnezeu va fi cu noi. — Dnii deputați cu întreg corpul reprezentanților națiunii române, caută să ne sprijinească, însuș Capitlul Metropolitan ne va tinde mâna de ajutor, când nu ar vrea studio a-și tăia creanga sub picioare cât să-și peardă pentru totdeauna dreptul alegerii de Episcop, carele de altmintea: până acum e periclitat! De aici s'a scris Vicarilor respectivi. Scrieți și DVoastre, din partemi voiu a întrebă și pe membri Capitulari dela Blaj și Gerla. Conceptu-mi încă va fi gata cât mai

FOIȚA.

Alte zări.

Liniștit adoarme lacul
Legănat de visuri sfinte
Nici chiar vântul nu cutează
Valurile să-i alinte.

Doar când luna țese pânze
Poliind oglinda-i clară,
Când din farmecul de codrii
Se ridică'n fapt de seară,

Un castel ca din poveste
Iși alintă'n undă față
Strălucind, ca mândrul soare
Zimbitor de dimineața

Iar târziu când luna pleacă
După codrii să se culce
Fermecat la malu-i sună
Ca de inger cântec dulce.

Un voinic cu păr de aur
Și-o domniță trec spre el
Ea frumoasă, ca un inger
El înalt și subțirel

Lacu-i înțelege... singur
Poartă gondola ușoară
Când ei trec pierduți în visuri
Peste-a undei față clară.

Iar din zori când dimineața
Varsă farmec peste fire
Laculdoarme până seara
Legănat așa'n neștire

Așteptând să vină noaptea
Luna blândă să răsară
Să-și alinte copilașii
Dulce'n gondola ușoară,

Ov. Hulea, (S. Bujor).

Scrisoare.

Privilegiu.

Învătasem, dragă prietino, că azi nu mai sunt privilegiu. Ne însuflețiam la culme, nu mai știu în care clasă, când profesorul de istorie ne spuneă despre sfânta biruință a libertății, cu celea două surori ale sale: dreptatea și egalitatea. Vedeam în vis eroii, cari luptaseră pentru cea mai strălucită biruință. Întreaga lume veche, până la revoluția franceză, eră pentru noi un spectru de groază. Oamenii ei, ființe îndobitocite de prea multul bine, domnitorii ei, ființe ridicole, poporul ei o mare turmă greoaie și

nesimțitoare, idealurile ei, neînsemnate pete de lumină într'o noapte neagră.

Și multă vreme, noi tinerii, am fost stăpâniți de inchipuirea aceasta. Până când am intrat în viață. Atunci am văzut, că multe privilegii, pe cari noi le credeam în carte, trăiesc și acum. Și în locul celor moarte, au înviat de-o dată altele mai tiranice. Ca să se adeverească, se vede, și aici, vorba: regele a murit trăiască regele.

Cine nu se plânge astăzi de privilegiile, cari îi încunjură pe cei bogați, pe mari capitaliști? O lume întreagă geme în lanțurile acestei nouă iobăgii, mai crudă, ca cea de demult, pentru că cei ce-o fac să trăiască sunt mai lacomi.

Cunosc un om, dragă prietino, care în tinerețele lui nu eră băgat în seamă de nime. Se purtă în haine sărace, aveă o slujbă amărită și eră un om cinstit. Rar va va fi fost domnul sau fruntașul, care să-i întindă mâna. Și, omul acela, s'a îmbogățit de-odată, fără vrednicia lui. I-a ieșit norocul în cale, și i-a scuturat înainte întregul sac de bani de aur. Omul a rămas acelaș, dar a venit haina modernă a bogăției, și de-odată toate ușile i-s'au deschis, toți domnii și fruntașii, în mari dignități, îl primesc cu multă dragoste.

Iusă de altceva vreau să-ți scriu aici. În țara noastră nici vechile privilegii nobilitare n'au murit, decât într'o neînsemnată măsură. Avem o întâmplare proaspătă, avem

ingrăbă. Pe Chioreni nu-i vom ierta înainte de ce ne-ar tinde mâna de ajutor. Părinții preoți cu mireni cu tot începând: dela Cap — Fiți sănătoși — nu Vă uitați...

Al Prea O. DVoastre. Beinș 1 August 1863. Sincer in Hristos frate:

Ioan Dragomir.
protopopa Lăpușului.

Corespondințe.

Din tractul Becleanului.

Iunie 1911.

In 13 Iunie s'au ținut examenele școlii din Beudiu.

Deodată cu examenul s'a ținut și conferința preoțească din tractul Becleanului in localitatea școlii.

A premers s. liturghie. Mica bisericuță din Beudiu a fost tixită de credincioși. La s. liturghie a pontificat M. O. Ioan Bulbuc, administratorul tractual. Inainte de s. liturghie preoții s'au mărturisit, iar in jurul altarului am văzut servind pe Onorații frați preoți: Samson Onighi Malin, Ioan Botean Nușfalău, Grigor Rus Odorheiu, Ioan Nagy Rusul-de-sus, Nicolae Pop Nimigea-maghiară, Iulian Chitta Rusul-de-jos, Augustin Cheres-teș Beudiu, și Octavian Bulbuc Minthiul-român.

La finea slujbei a ținut o predică edificatoare preotul Octavian Bulbuc din Minthiul român despre „Menirea omului pe pământ”.

După s. liturghie ne-am intrunit la conferință in școală. Aceasta a fost deschisă prin un cuvânt plin de învățături pentru viață rostit de M. On. Ioan Bulbuc adminis-

tratorul tractului. Din decursul conferinței amintesc, că On. frați preoți prezenți la propunerea presidinului, au ținut să-și arete durerea pentru trecerea din viață a Preabunului nostru Parinte Episcop diecezan Dr. Ioan Szabó — prin sculare, rostind cu toții: ca Dumnezeu să-L odihnească in pace!

Apoi se cetește scripta Ven. Ordinariat prin care se iau la cunoștință celea săvârșite in conferința antecedentă și se insistă asupra datorinții noastre, de-a întrebuița toate mijloacele legale pentru înaintarea învățământului și luminarea poporului. In legătură cu aceasta preotul Octavian Bulbuc propune, că ar fi bine să se esmită din centru inspectori școlari — după exemplul altor frați — cari pe neglijenți să-i admonieze, pe cei hiperzeleși in aplicarea legii aponiane să-i înfrâneze, iar pe cei ce merg pe calea cea bună, cu mai mare putere să-i apere.

Preotul Samson Onighi din Malin cetește o disertațiune folositoare: Insușirile preotului”.

Se propune înființarea unui fond cu numirea: „Michail Făgărășian” cu menirea de a se ajuta școlarii săraci.

Dupăce s'au desbătut obiectele dela ordinea zilei, se decide locul conferinței viitoare Teurea. Se aleg apoi dizertanții și predicatorii și se încheie conferința.

Luând masa la fratele preot local Augustin Cheres-teș, ne-am îndepărtat cu toții pentru a continua munca zilei.

Omega.

Serata „Reuniunii sodalilor români din Cluj.”

Serata aranjată în 25 Iunie c. de „Reuniunea sodalilor români din Cluj” a fost un titlu de mare cinste pentru această reu-

niune, care rătăcind încoace și încolo, abia cătră sfârșitul deceniului al patrulea dela înființare a ajuns la adevărata ei cărare. Un grup întreg alcătuit de oameni tineri, meseriași, și câțiva pretini ai meseriașilor, toți dornici de muncă culturală, au luat in mâinile lor destinele acestei reuniuni a clasei noastre de mijloc, și astfel ne putem aștepta la o lucrare pricepută, la o muncă urmată de roade, la închegare strânsă, cătră care va trebui să tindă tot omul de bine. Ispășirea trecutului acestei reuniunii trebuie să se facă. Inimile oțelite și sufletele curate ale celor ce au luat cărmuirea reuniunii acesteia înainte cu trei ani, au chibzuit bine cărările pe cari va trebui să meargă, ca astfel să poată sta alături cu celealalte reuniuni surori. Mediul însă, in care trăește aceasta reuniune, nu este așa prielnic ca al altor societăți de felul acesteia și din acest motiv munca și activitatea ei e ceva mai scărițată, însă a socoti aceasta de un pretext de nelucrare, înseamnă a-i voi însuși moartea.

După depărtarea harnicului președinte, părintele E. P. Păcurariu, conducerea ei a ajuns in mâinile unui tinăr devotat cauzelor obștești și dornic de muncă dl Valentin Drăganu, care ajutat de un comitet harnic și viguros ne promite frumoase rezultate.

Inființarea și susținerea unui cor este mijlocul cel mai sigur de cultivare și nobilitare, căci prin producțiuni in favorul reuniunii se dă prilej de o parte tinerilor de a se manifesta, bătrânilor de a-i cerceta, și in modul acesta va putea propăși reuniunea atât in cultivarea inimei, cât și in aducerea foloaselor materiale.

Prin aranjarea seratei dela 25 Iunie c. reuniunea a dat dovadă nu numai că trăește, dar că și lucrează, și mai cu seamă a dat prilej meseriașilor și familiilor lor, cari trăesc așa departe unul de altul și atât de

un omor și-o judecată, și lumea stă uimită, zăpăcită și nu înțelege.

Două odrasle dintr'o veche familie nobilitară, doi frați Zsilinszky, merg într'o bună dimineață in casa fostului deputat țărănist, Achim. Pleacă de-acasă cu intenția hotărâtă să-l inzulte. Unul din frați s'a gândit, se vede și la mai mult, și-n haina sa de nobil dozește un revolver. Achim e fucă in pat, când cei doi li caleă casa. Și când a dat să-i întrebe, cum cutează să-i între așa nepoftiți in casă, când a dat să-i poștească afară, revolverul dosit își face apariția și slujba. Unul din cei doi pui de baroni îl pușcă pe Achim. Merg apoi amândoi și-și mărturisesc crima. Abia s'a așezat țărana pe mormântul lui Achim, și cei doi frați ucigași sunt judecați de tribunal, și puși in libertate, ca nevinovați.

Lumea care citește gazetele stă crucită și nu înțelege. Cum? Se poate una ca asta? Vin in casă la tine, pentrucă-mi ești dujman, o știe satul, vin cu arma sub haină, te inzult, și când tu vrei să mă dai afară cum mi-se cuvine, îți trimit un glonț la inimă, și pe urmă judecata îmi dă dreptate. Se poate? Da, iubite prietino, se poate, dar nu pentru un om de rând, nu pentru un simplu muritor se aduce astfel de judecată. Trebuie să faci parte din clasa privilegiată a Ungariei, ca să ai parte de-o judecată atât de ciudată.

Căci, să nu ne înșelăm. Dacă omorul

acesta adus l-ar fi comis oricine, afară de o porodiță nobilitară, ar fi fost cu siguranță judecat, cum cere și dreptatea. Dacă ucigașul ar fi fost țaran, meseriaș sau mic proprietar nu se mai întrebă de-i ungur, român, slovac ori țigan, ci fără nici o circumstanță atenuantă mergea la ștreang. Pentrucă acești simpli muritori n'aveau nici un privilegiu. Ori cine ar fi fost ucigașul, afară de viăstarul baronesc, ședeă cu siguranță luni întregi, dacă nu ani in închisoare preventivă. Nime nu se grăbiă să-i facă judecata, să adune curtea cu jurați. Ci până se adunau martorii trebuitori treceau luni și poate ani întregi. Pentrucă ori cine afară de porodița nemeșească, poate zăcea, chiar nevinovat in umezeala închisorii preventive, poate să-și ruineze sănătatea, proști mai sunt destui in țară, dar nobilii, oh! nobilii 's gingași se pot răci. Și neamul lor e scump și din zi in zi tot mai rar. Ei, deci, trebuie cruțați.

Ce crudă pildă despre slujirea dreptății in țara noastră. Numai in zilele trecute a fost pus in libertate un biet notar român din Bihor, pe care l-au ținut in închisoare preventivă, mai bine de un an, deși era curat, ca lumina soarelui. A fost de-ajuns săl părăscă jidovii din sat, că l-au văzut încercând jaf cu omor la o prăvălie jidovească. Și cinștii judecători nu s'au mai gândit de se poate așa ceva, de poate fi compatibil c'un om cult jaful țiganilor ungurești, ci au poruncit să-l prindă și să-l arunce la intu-

nerec. Aici, până nu eră dovedită fapta, intențiile se credeau rele, sufletul notarului pentru judecători eră, a priori, întunecat, plin de ură împotriva jdanilor. La frații Zsilinszky fapta e adevărată, e punctul de plecare al judecării, și judecătorii află intenții nobile, cavaleresti, află suflete nevinovate, cari au împins la crimă brațele moleșite de nelucrare, află suflete curate, ca floarea de crin. Și după câteva săptămâni coonașii sunt puși in libertate, ba poate sunt slăviți, ca eroi, chiar eroi, dragă prietino! Doi ficiori se duc inarmați in casa unui om ce doarme, și pânăce omul se trezește bine, îl impușcă!

Citesc că între țărani din părțile acelea e mare fierbere. De mult, de pe vremea iobăgiei nu s'a mai pomenit, in părțile lor, ca domnul să omoare nepedepsit, pe-un țaran. Și țărani se întreabă cu Groază: „Iar să se fi întors vremile de sclăvie?”

In presa noastră s'a scris de multe ori, dragă prietino, că dujmanii cei mai mari ai progresului, a reformelor drepte, sunt clasele privilegiate, in țara noastră. Că in calea votului universal, ei se pun luntre și puncte. Și totdeauna cărmuitori vin cu traza seacă: nu e deosebire la noi in țară între om și om. Clasele nobilitare n'au alte interese, decât restul poporului, ci lucră pentru consolidarea națiunii numai. Inșă, se vede din cazul Achim, națiunea pentru ei e numai paravanul după care se retrag ca să-și poată sluji mai bine interesele lor de clasă.

respirați pe întinderea cea mare a acestui oraș străin, să convie, să se cunoască și astfel să se facă strânse legături pentru indemnul reciproc la sprijinirea reuiniunii. Inteligența din Cluj în cea mai mare parte n'a dat ascultare chemării adresate ei în primul rând, dar nădăjdum, că pe viitor nu va rămâne străină și va arăta, că înțelege rostul acestei lucrări și că voeste prosperarea ei, sprijinind ea și în alte centre manifestările vrednice de sprijin, și cari tind spre ridicarea celor mai mici.

Serata a decurs astfel: După o pieză executată de muzica reg. de inf. Nr. 62 din Cluj, 16 coriști harnici, exclusiv tineri meseriași, s'au prezentat pe podiul din Grădina hotelului „Blazini“, cântând cu însufletire „marșul lui Tudor“ de A. Popovici. După acest marș precis executat, dl. Nicolae Barna a spus frumos sugestiva poezie „Noi“ de Oct. Goga. A urmat apoi „Serenadă“ cor bărbătesc cu soli de A. Pora, care e totodată și harnicul dirigent al corului. Au eselat în acest punct a programei soliștii Ioan Florea (tenor), și Teodor Luca, al cărui dulce bariton ne-a impresionat deosebit.

Dl. Valențiu Drăgan, președintele reuiniunii, cetește conferința sa foarte potrivită „Ceva despre noi“. Limbaj frumos, literar, expunere limpede, ici-colea preșterată de căldura sufletului, au fost calitățile conferențiarului, care a avut buna inspirație de a-și potrivi subiectul la împrejurări. Urmează corul bărbătesc „Noua călugăriță“ de V. Ionescu, și în urmă în acordurile duioase în sordină ale muzicii militare, ridicându-se cortina ne delectăm în feericul chip viu: „firul vieții“ aranjat cu mult gust de Dna Melania Drăgan și Maria Barițiu. A fost o fericită inspirație, căci celea trei „parce“ erau trei frumoase române din Cluj în costum național. Cloto: Dra Maria Ursuliac

Toată lupta lor antidemocrată nu-i pentru întărirea națiunii, ci a clasei nobilitare. —

Mă gândesc însă, iubite prietino, la urmările triste pe cari le poate aduce judecățile nedrepte, părtinitoare, ca în cazul fraților Zsilinszky.

Nobilimea nu vede un lucru. Nu vede, că mai de mult, când feudalismul era în floare, dacă era ucis pe nedreptul un țaran, vestea asta murea în satul celui răpus de urgia stăpânului. Astăzi însă gazetele poartă și întâmplarea cea mai neînsemnată dela o margine a țării la alta. Nu vede clasa stăpânitoare, că în chipul acesta e tot mai urgisită de marea mulțime a poporului. Nu vrea să înțeleagă, că face să se elatine toată increderea ce trebuie s'o aibă poporul unei țări în sfîntenia justiției. Nu înțeleg că astfel se duce o țară întreagă spre povârnișul cel mai primejdios al decăderii și al ruinei.

Și-ți mărturisesc: așteptam, dragă prietino, să vie gazetele, revistele de drept, să arete vârtejul în care se cufundă o țară în care a perit dreptatea. N'am cetit însă nimic. Și mă gândesc: n'are dreptate țaranul nostru, care, vorbindu-i de dreptate, ridică dreapta spre cer și zice: „Acolo sus, dar pe pământ a perit dreptatea“.

I. Agârbicean.

(port din Petros), Lalesis: Dna Elena Târziu (port dela Orăștie) și Atropos: Dra Cornelia Ursuliac (raport din Tulgeș) căror Dșoare și Dne pentru sprijinul, prețios ce l'au dat reuiniunii atât acum cât și în trecut, le aducem mulțumite și pe calea aceasta. — Frumoasa surpriză a fost și o apoteoză a costumului național care ne-ar plăcea să-l vedem la toate producțiunile noastre.

După producțiune a urmat dans până câtră dimineață. — Mulțumim aranjierilor pentru frumoasele clipe de distracție și-i rugăm să ne ofere cât mai dese prilejuri de acestea. *Un prietin al sodalilor.*

Reviste.

Germania-Franța. Constelațiunea politică europeană se pare a fi foarte simțitor agitată de pasul, ce l-a făcut Germania când a trimis zilele aceste canoniera „Panther“ în Maroc la Agadir.

Ce caută Germania în Maroc, unde Franța a cheltuit deja sumedenie de bani și vieți pentru pacificarea indigenilor?

Germania trimite vas de războiu și putere înarmată la Maroc sub pretextul, că are la Agadir supuși germani, și interesele acestor germani ar cere ocroteală împărătească.

Vorbă să fie. Germaniei nime nu-i poate contesta dreptul de a-și apăra supușii; dar acelaș pretext putea apropiă și alte puteri armate europene de Maroc.

Se dă însă cu socoteala, că totul nu e, decât dușmănia latentă dintre Germania și Franța.

Fiind Franța, și în urma jertfelor aduse deja, foarte simțitor atinsă prin o eventuală pierdere de teren în Maroc: Germania ține bagseama să se atingă chiar de acest punct delicat ca și prin aceasta să demonstreze puțină importanță a Franței în politica mondială.

Jocul e primejdios din cale afară, cu atât mai vartos, că bila pedant aruncată din partea Germaniei, într'un moment de nefericită întâmplare mai poate provoca și un pojar înfricoșat în sinul politice europene.

Impresiile, ce le-a produs gestul Germaniei sunt variate; se pare însă, că simpatiile prevalează în detrimentul Franței.

Spania aprobă pasul Germaniei. Asemenea și Italia. Austro-Ungaria din capul locului susține relații bune cu Germania.

Puterile la cari ar putea conta Franța pentru a putea pași even-

tual mai energic față de Germania, ar fi Anglia și Rusia, cari însă până azi nu și-au dat părerile.

La marele semn de întrebare pus astfel din partea Germaniei, — Franța va răspunde probabil numai la finea săptămânii, pe când se va reîntoarce prezidentul republicei, Fallières, din voiaj.

Invitare de abonament.

Fiind la sfârșitul semestrului I. rugăm cu toată insistința pe on. noștri abonenți, cari nu și-au achitat încă sumele, ce ne datoresc, să nu-și uite de noi, trimițându-ne abonamentul. Și să considere, că împlinindu-le dorința de-a apărea de trei ori pe săptămână, ne-am angajat nu numai la muncă și mai intensivă și mai grea, dar mai ales am luat asupra noastră datorințe mari, pe cari, dacă abonenții noștri nu ne vor ajuta să le împlinim, ne vom ruina.

Apelăm deci cu toată încrederea la bunăvoința On. abonenți, în nădejdea, că glasul nostru nu va suna în pustiu.

Redacția și Administrația
UNIRII.

Noutăți.

Deoarece tipografia noastră pausează mâne, fiind sărbătoare, Nașterea S. Ion Boteșătorul, nrul nostru mai apropiat apare Marți d. a. la 3 ore.

Din Arhidieceză. Se deschide concurs, cu terminul de 31 Iulie n. 1911, pentru completarea parohiei Ilimbav din protopopiatul Chichindealului. Venitul parohial din conscripția congruală e computat în 164 cor. 52 fil. și tot cu acelaș termen pentru parohia Aruncuta în protopopiatul Cojocnei. Venitul congrual e 603 cor. 86 fil.

Maiestatea Sa Regele nostru va pleca în 8 Iulie n. c. la Ischl.

Principele Carol Francisc Iosif sosește azi din Pianore la Viena și va mulțumi regelui în persoană, pentru că i-a dat încuviințarea de a-și încredința de soție pe principesa de Bourbon-Parma, Zitta.

Maiestatea Sa va fi de față la deschiderea sesiunilor parlamentare în Viena și va ceti însuș mesajul în 18 Iulie c. — apoi se se va reîntoarce din nou la Ischl.

Congresul Euharistic la Viena. Azi și-a ținut în Viena comisiunea de pregătire a congresului euharistic ședința constituantă. Congresul va avea loc probabil în luna lui Septembrie (1—12) 1912 în Viena.

Fondul de presă al catolicilor latini din țară reprezintă la 30 Iunie n. c. 442747 cor. 79 fil. în numerar și hâții de valoare.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Subscribul cu deosebită mângâiere sufletească aduc mulțumită ferbinte credincioșilor mei din America, cari din sudoarea feței lor, au binevoit a trimite pentru împodobirea bisericii gr.-cat. din Comloșul-mare următoarele sume în bani și anume: V. Groșorean, faur, 35 c. I. Groșorean 15 c. P. Groșorean 25 c. G. Groșorean 25 c. G. F. Ungur 25 c. I. Pungulescu 15 c. P. Groșorean (726), 15 c. G. Diroancă 15 c. I. Groșorean (806), I. Groșoreanu, B. Davidovici, E. Țihoi câte 10 c. T. Diroancă 9 c. V. Groșorean, I. Moldovan, I. Cristea, I. Boran, I. și S. Jian, I. Ulteriu, P. Bugar, M. Șumanțu, I. Almăjan, G. Drăgnescu câte 5 c. I. Boantă, T. Mircii câte 3.75 c. G. Olariu 3 c. L. Funar, T. Croitor, S. Almăjan, G. Nedelcu, S. Dogar câte 2.50 c. P. Dogar 2.55 c. S. Craiovan, P. Apostol câte 1.50 c. T. Călbează, D. Bălan, Șt. Boran, Ar. Oldisi, A. Mircii, G. Sărbescu, M. Sarafolean, I. Badin câte 1.25 c. A. și F. Zăpin câte 1 c. T. Pepiat 75 fl. laolaltă 315 c. din care sumă la dorința lor s'au procurat: 2 sfeșnice cu icoane înaintea iconostasului cu 140 c. și un policandru cu 125 c. iar suma rămasă s'a depus în casa de păstrare. Dna Elena Besu, soția docentului nostru a donat un măsaie de catifea roșie, frumos cusut pentru analogion în preț de 26 c. credincioșele M. Pascu un măsaie alb frumos lucrat, M. Groșorean unul, iar vâd. V. Cracovan două măsaie frumos cusute cu colorile nouă mult plăcute (r. g. v.) Bunul Dumnezeu să le răsplătească la toți înșușit. Pentru curatoratul bisericesc. Comloșul mare la 23 Iunie 1911. G. Muntean, protop.

Petreceri. Tinerimea română studioasă din cercul Ceica și jur, are onoarea a invita la „Petrecerea de vară împreună cu dans”, ce se va ține, din ocaziunea adunării generale a despărțământului Ceica al Asociațiunii, în Tășad (Tasádfő, comitatul Bihor) la 12 Iulie st. n. a. c. Venitul este destinat în favorul bisericii edificându din loc.

— Teologii români gr.-cat. din dieceza Orășii-mari, invită la „Concertul lor împreună cu dans”, ce se va ține Duminică la 23 Iulie n. în Tiream (Mezőterem) com. Sătmăre, iar Comitetul Asociațiunii „ASTRA” — Despărțământul „Sătmăre-Ugocea” — pentru literatura și cultura poporului Român, la adunarea sa generală, ce se va ține cu această ocaziune. Inceputul concertului la 7^{1/2} ore seara. Prețul de intrare: de persoană 3 cor. de familie 7 cor. Venitul curat e destinat pentru biserică locală și fondul „Asociațiunii”. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale ziaristică. Ordul zilei: La orele 8 dimineața Liturghie solemnă cu asistență, după misă adunarea „Astrei”. La 1 oră banchet. La banchet taxa de persoană 4 coroane. Cei cari doresc a participa la banchet, să se însinuie la preotul local T. German de cu bună vreme. — Programul concertului: I. „Moto” cor. II. Cuvânt de deschidere, Dr. V. Kirvai, st. filoz. III. Răsunetul văilor, A. Popoviciu, cor. IV. G. Coșbuc, „Rugămintea din urmă” pred. de Dșoara M. Darabant. V. Numele tău, C. Porumbescu, cor. VI. G. Pribeagu, „Taine desvălitate”, dialog predat de Dșoarele I. Gramma și E. Butean. VII. Andalusă, I. Vidu, cor. VIII. G. Coșbuc, „Trei doamne și toți trei”, predat de G. M. Pteancu, abs. de teologie. IX. Stâng drept * * * marș, cor. acompaniat de orchestra lui V. Rațiu din Șomcuta-mare. X. Inchidere, cor.

Parlamentul austriac. Reichsrath-ul, se va deschide în 17 Iulie n. c.

Reveranda oprită. Din Lisabona se telegrafiază, că guvernul portughal a dat ordin, prin care oprește preoțimea de-a umbla în reverandă pe străzi. Purtarea talazului preoțesc se permite numai în biserică și în cimitir. În 1 Iulie n. c. s'a început de altfel în Lisabona și inventarizarea bunurilor bisericesti.

Masa studenților academici „Dr. Aurel Mureșan” din Cluj, cuitează următoarele contribuiri benevole: Vasile de Stroescu, mare proprietar, Paris 1000 c. Diferite contribuiri I. Bianu 942.30, F. Cocian, avocat, Domnin 20 c. Dr. St. C. Pop, avocat-deputat, Arad. Dr. A. Pop medic Bistrița, I. Pop, protopop, Nușfalău, Ana Pop, Gherla câte 25 c. G. Pop, paroh Feleac, L. Man, Cluj câte 15 c. A. C. Domșa, Blaj 50 c. Creditul fonciar urban, București 94.50 c. Institutele de credit „Albina” Sibiu, „Patria”, Blaj câte 200 c. „Vlădeasa” B.-Huedin 100 c. „Selăgiana” Jibou, „Sătmăreana” Seini, „Sebeșana” Sebeșul-săseș, „Mercur” Năsăud, „Aurora” Năsăud, „Olteana” A.-Vist, „Chiorana” Șomcuta-mare, câte 50 c. „Bistrițana” Bistrița, „Armonia” Cincul-mare câte 40 c. „Crișana”, Brad, 25 c. „Oravicianor” Oravița 20 c. „Șincana” O.-Sink 20 c. „Cordiana” Fofeldea 20 c. „Riureana” K.-Monostur, „Nera” Bozovici „Murășanul” Maria-Radna câte 10 c. Contribuiri dela „Asociațiune”, fundațiunea „I. Petran” 52 c.

Convocare. În înțelesul §-ului 17 din „Regulamentul general al secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii” convoc prin aceasta pe onorații membri ai secțiilor pe ziua de Vineri în 14 Iulie st. n. la 10 ore a. m. la *Ședință plenară ordinară* care se va ține în sala de ședințe a biroului „Asociațiunii” cu următoarea ordine de zi: 1) Deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m. 2) Raportul secretarului literar către ședința plenară. 3) Stabilirea ordinei de zi. 4) După amiază ședințele singuraticelor secții. Sibiu, în 16 Iunie 1911. Prezidiul Asociațiunii: P. Cosma.

— Comitetul despărțământului „Tășnad” al „Astrei” invită la a *V-a adunare cercuală*, împreună cu dans, care se va ține la 16 Iulie st. n. în comuna Cehalul-Românesc (Oláh-Csaholy).

Culturale. Primitiv invitare la serbările culturale din Ernut, cari se vor aranja în 16 Iulie n. 1911, de către comitetul Despărțământului Diciosănmărtin al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”, cu prilejul Adunării generale ordinare.

Masa studenților dela Brașov. Din darea de seamă publicată de directorul Virgil Onițiu pentru anul 1910/11 scoatem câteva date. Venitele anului au fost de 15 mii cor. din care a rămas venit curat 7000 Cor. așa că la sfârșitul anului averea totală eră de 59 mii Cor. Numărul elevilor ajutoarați în anul scolar trecut a fost de 35, din aceștia 23 cu prânzul înțring gratuit și 12 cu beneficiul de jumătate. — Intre aceștia a fost și 1 elev gr.-cat. din clasa III. comercială.

Greata sau antipatia față de mâncare, *răgăeala* și *gustul rău de gură* sunt urmările îngreunării stomacului. După observările dela spitalul public din Viena ca ¹/₂ pocal din apa naturală amară *Francisc Iosif* aduce îmbunătățirea apetitului și peste câteva ore goleşte stomacul fără dureri. Se află în farmacii și prăvălii de apă minerală. (11).

Complinirea episcopiei din Gherla. B. H. pretinde a ști din surză deamă de crezut, că de-odată cu denumirea noului episcop dela Szombathely — în viitorul cel mai apropiat — se va complini și episcopia noastră din Gherla.

Publicațiile periodice române. În o statistică alcătuită la Academia română asupra publicațiilor periodice și a atelierelor grafice din România în 1910 aflăm, că sunt 172 publicațiuni politice române, 12 străine, din cari 4 ovreești, 68 de agricultură, comerț și a. 13 străine, 29 bisericesti-didactice, din cari 1 în limba germană, 43 de litere și arte, 2 franceze, 63 din sfera administrativă, toate în limba românească, 39 științifice, din cari 3 străine, 5 de geografie și istorie, 15 de gimnastică, militară, sport, aceste numai românești, 31 enciclopedice, din cari 4 în limbi străine, mai sunt 21 reviste umoristice ș. a. Total 538 publicații. Ateliere grafice sunt 219, din cari 91 străine. În aceeaș statistică aflăm, că în Ardeal au apărut 42 publicațiuni de cuprins feliurit, cele mai multe 7 la Sibiu. În Bucovina 9, în Basarabia 1, în Turcia 1, și în America 4.

Caniculă ucigătoare. În Statele Unite e mare căldură. Multe sute de oameni au căzut deja pe străzi, alții s'au înecat la scaldă. În Newyork au murit de insolație 10 inși, iar în Cicago 5 inși. — Mulți se refugiază în bereuri și pe malurile mării.

Americanism. Intreprinzătorii — deocamdată numai cei din Capitală — au dat de belea cu muncitorii. Tinichigii în special și monterii au declarat americanism din pricina că nu li-s'au împlinit postulatele. Vor lucra adecă în continuu, precum li-se cere în orele de lucru, dar nu vor face spor prea mare.

Sărbătoarea pungașilor. În orașe mondiale, unde zilnic e mare circulația, nu pot lipsi nici pungașii. La serbările încoronării engleze eră deja pregătită poliția, că va avea mult de lucru cu acestia. Pungașii s'au îngrijit în schimb, ca din meseria lor să nu lipsească nici hazul cu prilejul încoronării. S'au pus deci, și primul lucru li-a fost, că îndată la iluminarea de seară au furat în Londra orologiul lordmajorului. — La poliție de altcum sunt deja sumedenii de însinuări pentru furt.

Nouăle timbre engleze, cari poartă fotografia noului rege englez Gheorghe V. n'au reușit. — Se vor pregăti altele cât mai grabnic.

Holera în comitatul Pestei. S'au speriat rău oamenii prin comitatul Pestei la vestea dată din ministerul internelor, că în comuna Fajsz s'a ivit un caz de holera asiatică. În aceeaș apropiere de malurile Dunării dăinuise și mai an primejdia holerei. Ori ce ar fi la mijloc, adevăr sau minciună, — nua e preste toată îndoială, — că adecă: primejdia ne poate amenința în toată vremea; deci măsurile de apărare trebuiesc luate de timpuriu.

— Ziarul „Temps” pretinde a ști că în ministerul internelor din Franța ar fi sosit știri oficioase, cari declară pozitiv, că Palermo și Neapolul sunt inficiate de holera, ce cosește zilnic o medie de patruzeci de suflete. — Constantinopolul asemenea e declarat de molipsit.

Partea Literară.

CRUCIAȚII.

Roman istoric din veacul al XV.
după Henryk Sienkiewicz.

(Continuare).

49

Fața palidă a lui Zbisko se înroși de bucurie. Privi lung la Danusia, apoi la pintenii și, pe urmă o întrebă:

— Mie?... într'adevăr mie mi-le trimite?

Acum intră și principesa. Zbisko voia să se ridice și se rugă de iertare, că nu poate mulțumi în genunchi pentru acest cadou mare.

Nu mult după aceea intră și principele și făcu semn lui Zbisko să nu se miște; apoi îi zise:

— După ce tu ți-ai pus în pericol viața pentru noi, te dăruiesc cu pintenii de aur de cari ești vrednic.

— Maiestate! — strigă Zbisko, — bucuros aș fi sacrificat și o sută de vieți.

Principesa îi astupă gura, Visonok îl opri și el să mai vorbească. Principele continuă:

— Cred că cunoști datorința de cavaleri și, la timpul său, te vei conforma. Trebuie să servești Mântuitorului nostru, trebuie să lupți în potruiva puterii infernului, să fii supus domnitorului, să încunjuți certele zădarnice și să aperi pe cei slabi de asuprirea celor puternici. Dumnezeu și Preacurata Vergură să-ți ajute!

— Amin — zise Visonok.

Principele își puse mâna pe capul lui Zbisko și înainte de a se depărta îi zise:

— Dacă te vei însănătoșa, vino în Cehanov, voi chema acolo și pe Iurand.

* * *

Trecură trei zile de când îl promovară de cavaler; atunci sosi o femeie cu balzamlul miraculos, sosi și căpitanul de poliție și aduse o epistolă dela cruciați.

Cei patru cavaleri se jurară pe cer și pământ, că ei au suferit mari neîndreptățiri în Mazovia și cereau pedepsirea aceluia, ce omorise pe prietinel și oaspele lor iubit. Danfeld înaintă o plânsoare la principe, și ceru despăgubire pentru mâna lui ruptă.

Principele, în fața căpitanului de poliție, rupse bucățele epistola mincinoasă.

— Marele maestru mi-a trimis niște ucigași să mă însoțesc cu ei, dar nu i-a reușit. Mai bine spune, rogu-te, stăpânului tău, că eu sunt de credință, că ei înșiși și-au omorât pe oaspele lor și tot așa ar fi voit să facă și cu bohemul Glava. Și i-le amintește toate aste marelui maestru, ca să știe de altădată cum să-și aleagă trimișii; îi fac cunoscut și aceea, că dacă el dorește eu voi rămânea neutral, când între ord și regele Cracoviei va izbucni rezelul.

— Mărite principe, — întrebă căpitanul — acest răspuns să-l duc soților călugări?

— Dacă nu-i satisfăcător, spune-le, că după convingerea mea sunt oameni lași și absolut nu cunosc regulele cavaleresti.

Căpitanul plecă, fiindcă principele încă în ziua aceea trebuie să meargă în Cehanov; singur călugărița, ce aduse balzamlul

vindecător rămase acasă. Visonok n'a folosit acest balzaml, căci peste noapte Zbisko dormi liniștit și ferbințeala îi trecuse deja.

Călugărița mai orându-i câte ceva prin castel. Fiindcă știa bine limba polonă, vorbi mult cu Zbisko și cu servitoarele Danusiei, mai spuse și aceea, că fata lui Iurand i-a dăruit o floare, despre care susținea că-i din Ierichon.

Intr'o zi se adresă Danusiei astfel:

— Dumnezeu să te binecuvinte Dșoară! Azi noapte am visat, că s'au apropiat de tine doi cavaleri, unul din ei purta o manta albă, celalalt te-a agrăit: „Eu văd numai zăpadă, iar fata nicăiri!”

— Ce să însemne visul ăsta?

— Că vei fi numai a aceluia, care te iubește mai mult.

(Va urmă).

Relațiunea dintre Legea Nouă și Legea Veche.

(Continuare).

4

Căsătoria în L. N. e atât de superioară celei din L. V. încât s. Toma nu află nici o legătură mistică între acestea două feluri de căsătorii.

Afară de aceste L. N. mai are două mijloace de a vărsa darul sântitor în inimile credincioșilor: s. mir și s. ungere de pe urmă. S. mir e sacramentul specific al Spiritului sfânt, e menit ca să ne ducă la perfecțiune nu a putut să aibă deci L. V. un atare sacrament nici măcar în umbră, decum aieva — căci „nimica nu a săvârșit Legea” (Evr. 7, 19) și lucrările Spiritului sfânt au fost încă necunoscute. S. maslu deasemenea are menirea de a șterge și ultima rămășiță a păcatului, — ca sufletul să poată intra fără piedecă în împărăția cea de veci. În L. V. nu a avut înțeles o atare curățire a sufletului în ceasul din urmă, căci a fost incuiată ușa fericirii cerești până la moartea Domnului Nostru Isus Hristos.

Deosebirea esențială între sacramento și faptele legii o aflăm, dacă considerăm efectul ce l-au produs prescrișele L. V. și efectul sacramentelor noastre.

S. Ap. Pavel în mai multe locuri (Rom. 2, și 3 Evr. 9, 9—13; 10, 4 etc.) descrie valoarea faptelor legii.

Faptele aceste, implinite fără credință în Mesia, nu aveau valoare. „Nu cel dinafară arătat este jidov, nici cea dinafară arătată în trup este tăiere împrejur, ci cel dintr'un ascuns, acela este jidov și tăiere împrejur a inimii într'u spiritul” (Rom. 2, 28—29). „pentru că din faptele legii nu se va îndreptă nici un trup” (Rom. 3, 20). S'a recerut deci o dispoziție internă, precum se recere aceasta și la sacramento.

Dar faptele L. V. nici împreunate cu o dispoziție sufletească nu au avut valoarea ce o au sacramentoarele noastre. Aceasta apare din definițiunile conciliilor Florentin și Tridentin în contra protestanților, cari n'au admis nici o deosebire între sacramento și ceremoniile L. V. Apare din s. Scriptură, unde faptele legii se numesc elemente slabe (Gal. 4, 9), în cari nu pot face desăvârșit pe cel ce servește, ci numai îl sântesc spre curățenia trupului” (Evr. 9, 9—13) cari nu pot șterge păcatele” (Evr. 10, 4). Tot astfel grăesc și ss. Părinți, asemănând sacra-

mentele cu adevărul, iar faptele legii cu visul. Cu toate aceste și omul din L. V. putea să primească iertare de păcate și putea să se îndrepte înaintea lui Dumnezeu. Diferința de îndreptare e de a se căuta în dispoziția sufletească mai perfectă, — ce se recere în L. V. fiind faptele legii elemente slabe, cari nu pot sfinți de sine, și cari au servit numai de un mijloc de a ajunge la cunoștința păcatului și de a stărni părere de rău împreună cu o credință și nădejde tare în Mesia, care va suplini tot, ce nu poate legea să implinească, precum afirmă și s. Apostol Pavel: „prin lege este cunoștința păcatului” (Rom. 3, 20).

Ceremoniile L. V. nu au îndreptat pe om din propria lor putere, ci numai l-au dispus spre pocăință.

„Legea mânia lucrează, că unde nu este lege acolo nici călcare de lege nu este” (Rom. 4, 15).

În L. V. omul s'a putut convinge de neputința de a implini toate prescrișele fără ajutorul lui Dumnezeu, s'a putut convinge și de aceea, că toate acele prescrișe nu au nici un preț în sine, ci li îndreaptă privirea spre Rescumpărătorul, care va șterge toată legea ce „lucrează mânia” și va înlocui-o cu legea iubirii și a bucuriei. Din contră sacramentoarele din L. N. îndreaptă pe om din propria lor putere, și ajunge, ca să poată lucră darul sântitor în noi, și numai o dispoziție imperfectă.

*

În chipul acesta L. V. nu a dat aceea vieată sufletească, ce ne-o dă L. N. Faptele legii au fost numai ocazii de-a câștiga darul dumnezeiesc, căci acest dar înainte de venirea Mântuitorului eră mai mult „cerșit” precum se exprimă mai mulți Teologi; pe când sacramentoarele Legii N. conțin și conferesc darul sântitor.

(Va urmă).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: **POETICĂ ȘI LEGENDAR POETIC** pentru școlile medii și institutele pedagogice de Dr. Ioan Rațiu și Alexandru Ciura, profesori gimnaziali. Blaj 1911. Tip. Sem. teot. gr.-cat. Prețul 3 cor. Manualul a fost aprobat în manuscris din partea Ministerului. Are următorul cuprins:

Prefață.

A. Noțiuni de estetică. 1. Proza și poezia. 2. Artele. 3. Obiectul artelor. 4. Frumosul. 5. Sublimul. 6. Estetica.

B. Forma poeziei. 7. Limba poetică. 8. Ritmul. 9. Rima. 10. Picioarele versurilor și versurile. 11. Cezura. 12. Hiatal sau eluziunea. 13. Strofa. 14. Strofe fixate. 15. Versuri neregulate. ditrambe, versete.

C. Poetică. 16. Împărțirea poeziei. 17. Poezia populară și artistică.

I. CÂNTECE: 18. Trei tovarăși (Carmen Silva, trad. G. Coșbuc). — 19. Dorul Româncei (V. Alexandru). — 20. Sonet (Al. Sihleanu). — 21. Cântec popular. — 22. Ce te legeni codrule? (M. Eminescu). — 23. Revedere (M. Eminescu). — 24. Și dacă ramuri bat în geam (M. Eminescu). — 25. Lui (Veronica Micle). — 26. Călugărul (Tr. Demetrescu). — 27. În pădure. (Al. Vlahuță). — 28. Numai una (G. Coșbuc). — 29. Doină (Colecția-Alexandru). — 30. Cântec vechiu (St. O. Iosif). — 31. Zădarnic (O. Goga). — 32. Ultima dorință (Matilda Cugler-Poni). — 33. Pe sub fereastră (Maria Cunțan). — 34. Nucul (Ecaterina Păuș). — 35. Cântec anacronic (trad. M. Gr. Bonachi). — 36. Psalmul I. (trad. Metrop. Dosofteiu) 37. Cântecul.

II. O D E: 38. La Dumnezeu (D. Bolintineanu). — 39. Rugăciune (Gr. Alexandrescu). —

40. Colinda Arhanghelilor (colecția-Teodorescu). — 41. Anul 1840 (Gr. Alexandrescu). — 42. Omul frumos (A. Murăganu). — 43. Republicei (Horațiu, trad. D. C. Ollănescu). — 44. Un cântec barbar (G. Coșbuc). — 45. O teamă (Petțfi, trad. O. Goga). — 46. Cântecul ginteii latine (V. Alexandri). — 47. Cântec (O. Goga). — 48. Sfârșit de Septembrie (Petțfi, trad. O. Goga). — 49. O rază (O. Goga). — 50. Dorul miresei după mirele ei (trad. C. Moldovan). 51. Oda.

III. ELEGII: 52. Adio la Târgoviște (Gr. Alexandrescu). — 53. Elegie (D. Bolintineanu). — 54. Glas din stele (V. Alexandri). — 56. Melancolie (M. Eminescu). — 57. Mai am un singur dor (M. Eminescu). — 58. Cea din urmă noapte în Roma (Ovidiu, trad. St. Vărgolici). — 59. Bocot din Bucovina (Colecția-Burada). 60. Elegia. 61. Poezia lirică în general.

IV. EPIGRAMME: 62-80. Exemple din autorii: A. Cantemir, Iancu Vărdărescu A. Pann, C. Bălăcescu, Gr. Alexandrescu, G. Sion, Iacob Negruzzi, S. Bodnărescu, A. C. Cuza, Emil Gârleanu, Radu Rosetti, Cincinat Pavelescu. 81. Epigrama

V. POEME DIDACTICE: 82. Arta poetică (Horațiu, trad. D. C. Ollănescu). 83. Poema didactică.

VI. EPISTOLE POETICE: 84. Epistolă lui I. Văcărescu (Gr. Alexandrescu). — 85. Epistolă către Maioreșcu (Iac. Negruzzi). 86. Epistolă poetică.

VII. SATIRE: 87. Morții dela Oltenița (A. Murăganu). — 88. Satira spiritului meu (Gr. Alexandrescu). — 89. La câțiva autori contemporani (Iac. Negruzzi). — 90. Unde ni sunt visătorii (A. Vlahuță). — 91. Volincuța cea hărnicuță (Satire pop. — S. M. Marian). — 92. Satira IV. (Horațiu, trad. D. C. Ollănescu) 93. Satira. 94. Poezia didactică în general.

VIII. POEME EPICE: 95. Dan, căpitan de plaiu (V. Alexandri). — 96. Rabie (D. Bolintineanu). — 97. Strigoi (M. Eminescu). — 98. Aegri somnia (Anton Naum). 99. Poema epică.

IX. BALADE ȘI ROMANȚE: 100. Daniil Sihuștru (D. Bolintineanu). 101. — Doamna lui Negru și bardul (D. Bolintineanu). — 102. Constantin Brâncoveanu (Colecția V. Alexandri). — 103. Ucigașul fără voie (Gr. Alexandrescu). — 104. Cănele soldatului (Gr. Alexandrescu). — 105. Oluf (trad. Dim. D. Anghel). — 106. Groza (V. Alexandri). — 107. Strigoiul (V. Alexandri și Cost. Negri). — 108. Agnes (Arany, trad. St. O. Iosif și D. Anghel). — 109. Regina Ostrogoților (G. Coșbuc). — 110. Năframa (St. O. Iosif). — 111. Fata dela Cozia (D. Bolintineanu). — 112. La marginea satului (Petțfi, trad. St. O. Iosif). 113. Balada 114. Romanța.

X. TRADIȚIUNI ȘI LEGENDE: 115. O noapte la morminte (D. Bolintineanu). — 116. Murășul și Aluta (D. Bolintineanu). — 117. Părul de aur (Al. Lăpădatu). — 118. Cicoarea (Colecția-G. D. Teodorescu). — 119. Biserica risipită (V. Alexandri). — 120. Noaptea Sfântului Andrei (V. Alexandri) 121. Tradițiunea și legenda.

XI. FABULE: 122. Stejarul și trestia (G. Sion). — 123. Caluși călărețul (Al. Donici). — 124. Vulpea și corbul (G. Asachi). — 125. Gățele (C. Stamati). — 126. Moara de vânt (V. Alexandri). — 127. Dreptatea leului (Gr. Alexandrescu). — 128. Lupul moralist (Gr. Alexandrescu). — 129. Boul și vițelul (Gr. Alexandrescu). 130. Fabula. 131. Povestea.

XII. EPOPEA: 132. Epopea. 133. Epopea populară. — 134. Iliada (rezumat). — 135. Despărțirea lui Ector de Andromaca (fragm. din Iliada). — 136. Odissea (rezumat). — 137. Odissea în coliba slugii sale (fragm. din Odissea). 138. Epopea artistică (literară). 139. Epopea națională-istorică. — 140. Negriada (rezumat). — 141. Moartea lui Riacogal (fragm. din Negriada). 142. Epopea romantică. 143. Epopea religioasă. — 144. Moartea lui Ugolino (fragm. din Divina Comedie). 145. Epopea satiro-comică. — 146. Țiganiada (rezumat). — 147. Tabăra Țiganilor (fragm. din Țiganiada). — 148. Isprăvile lui Păcală (rezumat). — 149. Invierea morților (fragm. din Isprăvile lui Păcală). 150. Romanul. 151. Navele. 152. Poezia epică în general.

XIII. DRAMA: 153. Drama în general 242 154. Genurile dramei 242. 155. Construcția dramei 243. 156. Insușirile dramei 243. 157. Tragicul 244. 158. Comicalul 245. 159. Caracterizarea 245. 160. Tragedia antică și modernă 246 161. Drama modernă 247 162. Genurile secundare ale dramei 248. 163. Revista autorilor moderni 249. 164. Tragedia

omului (rezumat). — 165. Adam în Roma (fragm. din Trag. omului). — 166. Despot-Vodă (rezumat). — 167. Despot în temniță (fragm. din Despot-Vodă). — 168. Noaptea furtunoasă (I. L. Caragiale). 250-273.

XIV. POEZII IDILICE ȘI DESCRIPTIVE: 169. Titir și Melibeu (Virgiliu, trad. de Coșbuc). — 170. San-Marina (D. Bolintineanu). — 171. Malul Siretului (V. Alexandri). — 172. Preuteștii (N. Beldăceanu). — 173. Dimineața (O. Goga). — 174. Nunta în codru (G. Coșbuc). 278-291. 175. Poezia idilică 291. 176. Poezia descriptivă 292. 177. Genurile poetice 294.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.
Redactor responsabil: Augustin Gruția

Nr. 55/1911.

(55) (2-3)

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericii gr.-cat. din Cisteiul român, prin aceasta se recercă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cauțiunea de 1600 cor. adică una mie șase sute coroane la Oficiul parohial gr.-cat. din Cisteiul român, cel mult până la 16 Iulie st. n. 1911, 10 ore a. m.

Ofertele întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnică, preliminarul de spese și planul aprobate de Prea-venertul Conzistor Metropolitan la 1 Aprilie 1911 sub Nrul 2298 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. din loc.

Cisteiul român, la 22 Iunie 1911.

Teodor Abrudan,
paroh gr.-cat.

Iuon Szire,
curator.

MÁTYÁS ȘI TRATTNER

rafinată și depozit liber de spirit, stabiliment pentru denaturare de spirit
în BARÓT (cott. Háromszék).

Fabrică (ferbe) și liferează pe lângă condițiunile celea mai favorabile
spirit brut, rafinat și denaturat.

Provocându-Vă la această foaie cereți oferte de prețuri.

(56) 2-26

MOBILE!

cine voiește se cumpere mobile
bune și trainice să se adreseze
cu deplină încredere lui

D. Schmidt
negustor de mobile și măsur în
Medias-Medgyes,

care are un depozit bine asor-
tat cu tot felul de mobile,
precum: scaune, divanuri, icoane,
oglinzi, apoi mobile de lemn
moale și rechizite de culină.

(50) 6-26.

**Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta.**

Procur și dau informațiuni în toate
afacerile procesuale, extraprocusuale, admi-
nistrative și comerciale; mijlocesc imprumu-
turi personale, hipotecare și amortisaționale
ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări,
vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare
și alte rechizite economice; finanțez parcelări
de moșii; esoperez ajutoare de stat pentru
preoți, învățători, școli și pentru cumpărarea
de izlaze și pășuni; efeptuiesc tot felul de
comande comerciale eventual și la bursă
prompt pe lângă taxe moderate și anticipație
pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea
advocat dipl.

(81) 17-52

VIII. Aggteleki u. 10. I. 7. Telefon: 171-27

**Muschong. Băile Buziaș
Phönix apă mi- Buziaș**
nerală de

SCUTITĂ DE BACTERII

apă minerală naturală

RECREAZA-VINDECA. RECREAZĂ-VINDECA

S'a dovedit de cea mai cu efect
contra morburilor de rărunchiu, de
beșică, contra catarului cronic de
rărunchiu, contra formării nisipului
și a petri în beșica de apă.

Recomandată de medici.

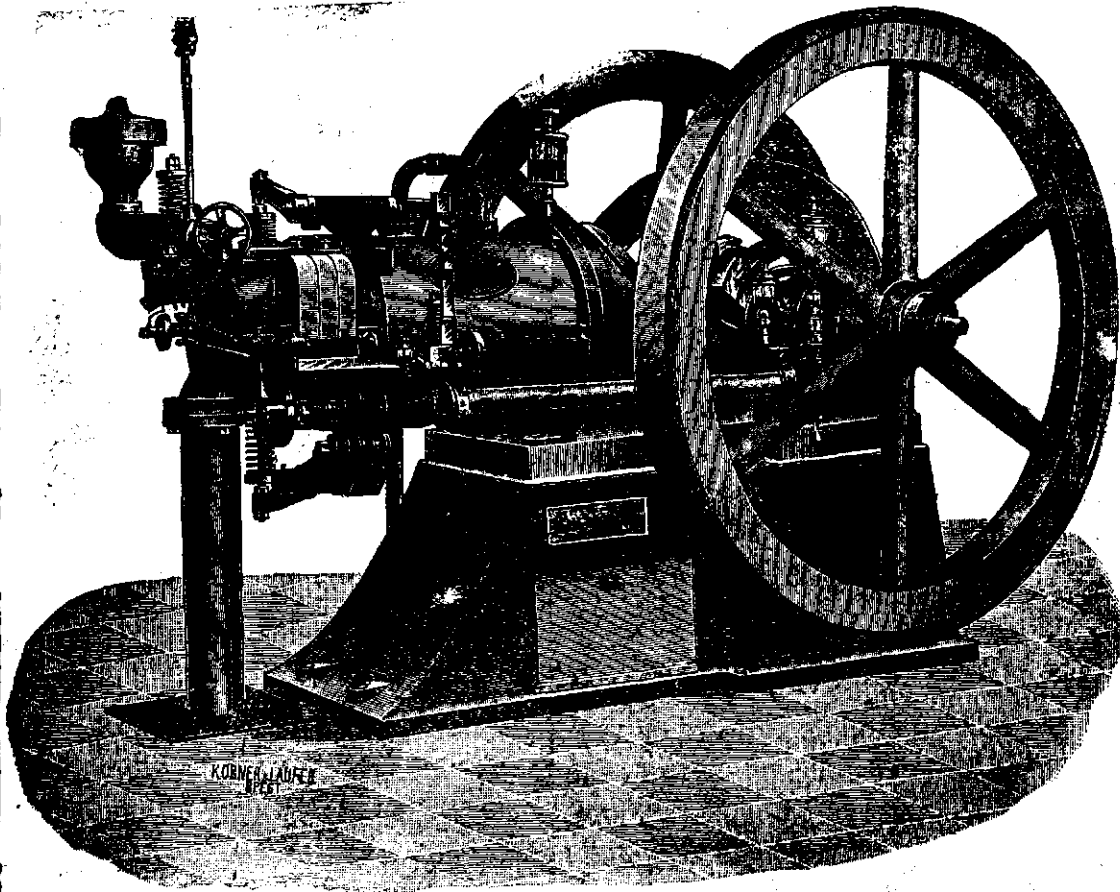
Depozitul principal e la Gelb I. Blaj.

(36) 57-1

== Sprijiniți industria română! ==

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria

EUGEN NICOLA

Subscribul recomand celea mai practice pluguri și mașini economice. In depozitul meu se află totdeauna gata celea mai renumite motoare de benzin, locomobile și garnituri complete pentru imblătit cu motor. Motoare de benzin stabile, motoare pentru gaz sugativ. Mori de măcinat și tot felul de mașini economice, pe cari le vând cu

prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile, în rate.

== Cea mai mare garanță. ==

Nime să nu-și cumpere pluguri sau mașini economice până nu cearcă la firma

Eugen Nicola

prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.

Deslușiri și informațiuni se dau gratis.

(38) 15—52

== Sprijiniți industria română! ==

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia sea mare.

Turnăterea de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

27: 47—62

→ clopotele gaurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 227 kg. este egal în tonul unui clopot de 451 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre perfecționarea clopotelor vechi cu adăugarea de fer bătut — ca și spre repararea scaunelor de metal.

Procurantului ilustrate se trimit la cerere grațuit și franco.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

== SIBIU ==

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

☞ Asigurări împotriva focului ☜

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☛ Asigurări pe viață ☚

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910 K.	5,008,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	4,884,801.12
Starcă asigurărilor cu sfârșitul anului 1910 } foc „	119,839.992—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	11,020,266—
	2,428,317—

Prospecte și informații se dau grațuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(28) 47—?